

**TAL
TECH**

**FINANTSPÄDEVUSTE
JA RAHATARKUSE
ARENDAMISE
KOMPETENTSIKESKUS**

Vahearuanne

30.12.2025

Uuringu tellija nimi Rahandusministeerium

Uuringu autorid

- Tõnn Talpsepp - projektijuht (doktorikraad)
- Laivi Laidroo – täitja (doktorikraad)
- Liina Randmann – täitja (doktorikraad)
- Aleksander Pulver – täitja (doktorikraad)
- Kadi Liik – täitja (doktorikraad)
- Marit Rebane – täitja (doktorikraad)
- Karin Jõeveer – täitja (doktorikraad)
- Innar Liiv – täitja (doktorikraad)
- Kaire Põder – täitja (doktorikraad)
- Kristjan Liivamägi – täitja (doktorikraad)
- Tarvo Vaarmets – täitja (doktorikraad)
- Kirsti Rumma – täitja (doktorikraad)
- Indrek Mäe – kaasatud doktorant (magistrikraad)
- Diana Tiidemaa - kaasatud doktorant (magistrikraad)
- Argo Jentsen – kaasatud magistrant (magistrikraad)
- Marii Haak – täitja (doktorikraad)
- Anu Olvik – täitja (doktorikraad)
- Mai Beilmann – täitja (doktorikraad)

Tegemist on esialgsete uurimistulemustega, mille viitamine tuleb tulemuste esialgse loomu tõttu kooskõlastada uuringu projektijuhiga, kuna viitamise hetkeks võivad tulemused olla täiendatud või muutunud.

Tallinna Tehnikaülikool

Telefon: 620 2002

E-post: info@taltech.ee

Ehitajate tee 5, 19086 Tallinn

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Teostatud tegevused	4
1.1. Uurimisküsimus 1.1.....	5
1.2. Uurimisküsimus 1.2.....	5
1.3. Uurimisküsimus 1.3.....	6
1.4. Uurimisküsimus 1.4.....	6
1.5. Uurimisküsimus 1.5.....	7
1.6. Uurimisküsimus 2.1.....	7
1.7. Uurimisküsimus 2.2.....	7
1.8. Uurimisküsimus 2.3.....	8
1.9. Uurimisküsimus 2.4.....	8
1.10. Uurimisküsimus 3.1 ja 3.4.....	8
1.11. Uurimisküsimus 3.2.....	9
1.12. Uurimisküsimus 3.3.....	9
1.13. Uurimisküsimus 3.5.....	10
1.14. Uurimisküsimus 3.6.....	10
Kokkuvõte	11
Lisade nimekri	12

SISSEJUHATUS

TalTechi poolt juhitud finantspädevuse tõstmise arendamise projekti eesmärgiks on pakkuda koostöös erinevate institutsioonide ning teadlastega tellijale vajaliku teadusliku ekspertrühma olemasolu lahendamaks projekti kestvuse käigus erinevaid finantskirjaoskuse tõstmisega seotud probleeme ja mõõtmisi; ning teostada projekti lähteülesandes kirjeldatud analüüs, vastata uurimisküsimustele ning pakkuda täiendavalt välja omapoolseid tegevusi ning meetmeid, mis aitaks kaasa rahatarkuse edendamisele.

Projekti alguses moodustati TalTechi majandusanalüüsi ja rahanduse instituudi alla rahatarkuse uurimisgrupp, mille eesmärgiks on tagada valdkonna järelkasv ning rahatarkuse ning finantskirjaoskuse uurimisküsimuste teaduslik käsitlemine, sh teaduspublikatsioonides ning üliõpilastöötödes. Uurimisgrupi tegevustesse kaasatakse üliõpilasi erinevatelt õppetasanditelt, tehakse koostööd välisülikoolide teadlastega ja Eesti finantssektori ettevõtetega. Lisaks teadusliku töö publitseerimisele on uurimisgrupi töö üheks väljundiks anda avalikkuses edasi informatsiooni ning läbi viia tegevusi, mis aitaks tõsta ühiskonna üldist finantspädevust.

Finantspädevuse tõstmise arendamise projekti raames keskendutakse olulisematele lahendust vajavatele probleemidele, mis üldistatult on sõnastatud järgnevalt:

1. Sobiva instrumendi väljatöötamine mõõtmaks finantskirjaoskuse taset Eestis
2. Pakkuda välja meetodid, kuidas rahatarkuse teadmisi haridusasutustes edasi anda selliselt, et need jõuaksid läbi hoiakute käitumisse
3. Pakkuda välja meetmeid ning tegevusi, kuidas parandada täiskasvanute rahatarkusega seotud väljakujunenud käitumismustreid

Käesolevas vahearuanandes ning selle lisades kajastatakse peamisi 2025 aastal teostatud tegevusi ning nende tulemusi. Projekti finants- ja tegevusaruandes on täpsemalt näidatud konkreetsed teostatud tegevused 2025 aastal ning käesolevas raportis keskendutakse vastavate tegevuste sisuliste tulemuste kirjeldamisele ning tulemuste analüüsile.

Käesolevas vaheraportis esitatud tulemused on esialgsed ning sellisena tuleb käsitleda ka kirjapandud soovitusi, välja arvatud juhul kui on selgelt välja toodud vastupidine.

TEOSTATUD TEGEVUSED

Projekti eesmärkide täitmiseks viiakse läbi arendusuuring (Edelson, 2002) püstitatud eesmärkide ning probleemide terviklikuks lahendamiseks. Nimetatud metoodika on sobiv probleemidele uute lahenduste väljatöötamiseks, pilootprojektide testimise, ning hariduslike mudelite ning raamistike väljatöötamiseks. Üldise arendusuuringu raames käsitletakse erinevaid uurimisküsimusi, mis on toodud välja eraldi järgnevas alapeatükis ning olenevalt uurimisküsimusest rakendatakse vastavalt sobivat teaduslikku metoodikat (näidatud uurimisküsimuste juures) uurimisküsimustele vastuse saamiseks. Eraldi välja toodud uurimisküsimuste vastused on kas sisendiks või väljundiks arendusuuringu etappide puhul, vastavalt etapist mille käigus uurimisküsimust rakendatakse.

Arendusuuringu etappides kasutatakse erinevaid teaduslikke metoodikaid alameesmärkide täitmiseks vastavalt tegevuskavas ja eesmärkide alapeatükis näidatule.

2025 aastaks on läbitud arendusuuringu I etapp ehk hetkeolukorra ja varasema kirjanduse analüüs, mis on aluseks järgmisteks etappideks. 2025 aastal keskenduti II ja III etapile ehk disaini ja koostamise etapile. Disaini etapis töötasime välja uurimisinstrumendid rahatarkuse mõõtmise piloteerimiseks.

Samuti 2025 aastal viisime arendusuuringu III etapi ehk koostamise etapi raames läbi rahatarkuse mõõtmise pilootprojekti väljatöötatud mõõtmisinstrumenti kasutades. Samuti valmivad rahatarkuse õpiväljundid kõrghariduse taseme jaoks ning soovituslikud meetmed (sh nii hariduslikku sisu, kommunikatsiooni, pedagoogilisi lähenemisi jms puudutavad) rahatarkuse teadmiste, hoiakute ning käitumise parendamiseks.

Kuna üheks projekti eesmärgiks on leida efektiivseid meetmeid, mis aitaks tõsta finantspädevuse taset, oli plaanis viia läbi eksperimente vastavalt varasemast teaduskirjandusest ning disaini etapis kogutud soovitude baasil, et valideerida varasemate soovitude paikapidavust konkreetsete sihtrühmade ning Eesti kultuurikeskkonda arvestavas olukorras. Uurimistöö läbi viimise protsessi käigus selgus, et Eesti spetsiifilise keskkonna mõju on pigem marginaalne, mõõtmistulemused võimaldavad selgeid mõjusid hinnata ainult piisavalt suure valimi korral, sest reeglina on ühekordsete eksperimentide mõju küllaltki väike ning puudutab kitsaid teadmisi.

2025 aastal viidi läbi kaks eksperimenti, kus ühel juhul testiti TalTechis eraisiku rahanduse kursuse läbijate teadmisi enne ja pärast kursuse (ehk sekkumise) läbimist. Paraku näitasid tulemused, et kursuse mõju efekt on statistiliselt olematu (mistõttu töötati välja täiendav mõõteinstrument sarnase efekti edaspidiseks mõõtmiseks, mille rakendamine on hetkel pooleli). Samuti katsetati 2025 aastal veebipõhise küsimuste/vastuste rakenduse kasutamise, mis oleks plaanilt kasutanud tehisintellekti kasutajate juhendamiseks ja suunamiseks. Paraku ilmnis juba demorakenduse puhul, et vaid algteadmisi omava isiku puhul osutuks sellise sekkumise (sisuliselt mõjutava tööriista) kasutamine kasutaja vaates liiga keerukaks ning seetõttu pole soovitud eesmärki võimalik saavutada. Seetõttu otsustati vastavat lähenemist korrigeerida, kasutamaks veebipõhist laiemapõhjalist tööriistade platvormi ning metoodiliselt läheneda probleemile, püüdes rakendada motiveeriva intervjuerimise ning eelnevalt ettevalmistatud ning kasutajasõbralike

küsimuste küsimise ja käitumise suunamise rakendust, mis peaks valmima ning kasutust leidma 2026 aastal.

Seega kokkuvõttes otsustati projekti raames eksperimente läbi viia algselt planeeritud erineval viisil ning soovitude koostamisel kasutada juba mujal maailmas edukalt läbi viidud eksperimentide tulemusi (reeglina hõlmavad laiamahulist valimit ning pikal perioodil läbi viidud käitumise jälgimist, mida käesoleva projekti käigus pole ressursi piiratuse tõttu mõistlik korrata, sest vastaval lähenemisel puuduks ka teaduslik uudsus).

Eksperimente puudutava osa poolest on plaan rakendada 2026 aastal TalTechis 2025 aastal arendatud rahatarkuse veebipõhine platvorm, mis võimaldab anda kasutajatele oma rahaasjade haldamiseks sobivad tööriistad ning jälgida kasutajate käitumist, kasutades erinevaid sekkumisi (hariduslikud, meeldetuletused jms) veebiplatvormil registreerunud kasutajate puhul. Samuti on plaan katsetada tehisintellekti baasil rakendatava motiveeriva intervjuerimise rakendatavust veebiplatvormil. Vastav lähenemine oleks uuenduslik ka valdkonna teaduskirjanduse hetkeseisu ning tulevikusuundi silmas pidades.

2025 aastal läbiviidud uurimistegevused aitasid vastata järgnevatele projekti alguses püstitatud küsimustele koos nende sisu täpsustavatele alamküsimustele. Alljärgnevalt on toodud küsimused, millega tegeleti 2025 aasta jooksul:

1.1. UURIMISKÜSIMUS 1.1

1. Kuidas mõõta täpsemalt eestlaste finantskirjaoskuse taset ning seda seeläbi paremini juhtida?

1.1. Kuidas Eesti inimeste rahatarkust mõõta teadmistes, hoiakutes ja käitumises?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Varasema teaduskirjanduse ülevaade (2024 tegevused), olemasolevate mõõteinstrumentide rakendamine, uute mõõteinstrumentide väljatöötamine.

Töötati välja uuendatud mõõteinstrument ning viidi läbi vastav pilootuuring, mille baasil koostatud küsimustikku on plaanis rakendada OECD/INFE 2026 aasta andekorje läbiviimisel.

Valmis kaks teadusartiklit (mõlemad hetkel saadetud teadusajakirjadesse retsenseerimiseks), mis on valmis publitseerimiseks teadusajakirjades. Artiklid on lisatud raportile.

1.2. UURIMISKÜSIMUS 1.2

1.2. Milline statistika toetab rahatarkuse mõõtmist (finantssektori statistika, pettuste ja võlgnike arv jms)?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Olemasoleva andmestiku analüüs tulenevalt varasema kirjanduse analüüsist. Fookusgrupi intervjuud finantssektori ettevõtete ning -organisatsioonidega.

Viidi lõpule plaanitud olukorra analüüs ning intervjuud. Vastavalt leitud tulemustele koostatakse olukorda kirjeldavate näidikute aegrida 2026 aasta esimeses pooles. Analüüsi tulemusena tuleb tõdeda, et varasemas teaduskirjanduses kasutatakse rahatarkuse mõõtmiseks eelkõige spetsiaalselt väljatöötatud mõõteinstrumente (sarnaselt nagu piloteeritud käesoleva projekti raames) ning täiendava kirjeldava statistika kasutamine (hoiuste ja investeringute maht ning nende suhtarvud rahvastikku või keskmise sissetuleku kohta; pettuste hulk ja suhtarvud) toimib pigem olukorda kaudsemalt iseloomustava näidikuna.

Töötati välja tööriist, mis annab ülevaate Eesti koolides õpetatavatest rahatarkusega seotud õppeainetest regioonide ja omavalitsusüksuste lõikes ning kombineerib haridusregistri andmeid koolide andmestikuga võimaldamaks vastavat analüüsi ning ülevaadet automaatselt koostada ka tulevikus.

1.3. UURIMISKÜSIMUS 1.3

1.3. Milliseid täiendavaid andmeid ja statistikat on rahatarkuse mõõtmiseks vaja koguda ja analüüsida?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Varasema kirjanduse ülevaade (2024) ning varasemalt läbiviidud küsimustiku analüüs ning mõõteinstrumenti koostamine.

Töötati välja uuendatud mõõteinstrument, koos täiendavate küsimustega ning viidi läbi vastav pilootuuring.

1.4. UURIMISKÜSIMUS 1.4

1.4. Kas oleks võimalik ja otstarbekas töötada välja nn. Eesti rahatarkuse baromeeter ja milline see oleks?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Järeldused mõõteinstrumenti väljatöötamise ja pilootprojekti läbiviimise tulemusena.

Mõõteinstrumenti väljatöötamise käigus jõuti järeldusele, et vastava baromeetri või näidiku väljatöötamine ning pidev andmekorje pole majanduslikult otstarbekad juhul kui on võimalik regulaarselt läbi viia OECD/INFE küsitlust täiendatud (käesoleva projekti raames väljatöötatud) küsimustikuga.

1.5. UURIMISKÜSIMUS 1.5

1.5. Milliseid tehnoloogilisi rakendusi ja lahendusi (sealhulgas koostöös finantsteenuste pakkujatega) saab kasutada võimalikult objektiivse ning operatiivse rahatarkuse taseme mõõtmiseks?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Järeldused 2024 a lõpus ning 2025 aasta alguses läbiviidatavate fookusgrupi intervjuude tulemusel.

Jõuti järeldusele, et mõistlik oleks kombineerida tehnoloogilisi lahendusi koos täiendavate hariduslike ning suunavate tegevustega. Sellega seoses alustati 2025 aastal oma rahaasjade haldamise tööriistade pakkumisele suunatud veebiplatvormi <https://www.fintwin.ee/> väljatöötamist, mida plaanitakse rakendada 2026 aastal minieksperimentide läbiviimiseks.

1.6. UURIMISKÜSIMUS 2.1

2. Kuidas ja milliste meetoditega rahatarkust edasi anda erineva tasemega õppeasutustes, et teadmised jõuaksid läbi hoiakute käitumisse?

2.1. Millised meetodid aitavad paremini omandada rahatarkust erinevates õpiastmetes, st kuidas saavutada juba väljatöötatud õpiväljundeid?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: intervjuud rahatarkuse õpetajate, lektorite ja koolitajatega.

Vastavad intervjuud viidi läbi ning tulemused on toodud käesoleva raportis lisas: Rahatarkuse õpetamise olukord, väljakutsed ning soovitused õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis

1.7. UURIMISKÜSIMUS 2.2

2.2. Kuidas hinnata rahatarkuse õpetamist koolides?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: intervjuud rahatarkuse õpetajate, lektorite ja koolitajatega.

Vastavad intervjuud viidi läbi ning tulemused on toodud käesoleva raportis lisas: Rahatarkuse õpetamise olukord, väljakutsed ning soovitused õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis

1.8. UURIMISKÜSIMUS 2.3

2.3. Millised peaksid olema finantskirjaoskuse õpiväljundid kõrgkoolis, sh nii pedagoogika- kui sotsiaalvaldkonna erialade õppe puhul?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Teiste riikide kogemuse, teaduskirjanduse baasil leitud soovitude ning läbiviidud intervjuude tulemusel koostatud soovitud.

Projekti käigus koostati esialgsed õpiväljundid vastavalt valdkonna ekspertide soovitudele ning ülikooli tasemel kasutatavate õpikute (sh nii Eesti kui välisautorite poolt kirjutatud) sisule, sest teiste riikide kogemusel baseeruv rahatarkuse õpetamine pedagoogika ja sotsiaalvaldkonna erialade puhul ülikoolides on valmisse kuulunud riikide ja ülikoolide puhul sisuliselt olematu (vt vaheraport 2024). Projekti käigus viidi läbi pedagoogidele ning pedagoogika magistrantidele suunatud täiendõppe koolitus, mille käigus testiti väljapakutud õpiväljundeid ning pärast viidi osalejate (väike valim) seas läbi põhjalik tagasisideküsitlus, mis võimaldab 2026 aastal õpiväljundeid täiendada ning plaan on läbi viia teine iteratsioon sarnasest pedagoogidele suunatud rahatarkuse ning rahatarkuse didaktika täiendkoolitusest.

Ülevaade õpiväljunditest ning nende valideerimisest on toodud käesoleva raporti lisas: Rahatarkuse õpiväljundid ja nende valideerimine.

1.9. UURIMISKÜSIMUS 2.4

2.4. Millist sisendit vajavad õpetajad ja õppejõud, et rahatarkust õpetada?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: intervjuud rahatarkuse õpetajate, lektorite ja koolitajatega.

Vastavad intervjuud viidi läbi ning tulemused on toodud käesoleva raportis lisas: Rahatarkuse õpetamise olukord, väljakutsed ning soovitud õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis.

1.10. UURIMISKÜSIMUS 3.1 JA 3.4

3. Kuidas ja milliste meetoditega viia rahatarkust täiskasvanuteni, et suurendada teadlikkust ja mõjutada kinnistunud rahakäitumist?

3.1. Kuidas ja milliste kanalite kaudu viia rahatarkust täiskasvanuteni ja mõjutada püsivalt nende rahakäitumist?; ning

3.4. Kuidas kasutada psühholoogia ning käitumusliku rahanduse varasemate uuringute tulemusi praktikas, et mõjutada inimeste finantsalast käitumist?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Tarbimiskäitumise mõjutamistegurite ning psühholoogiliste tegurite rakendamise uuringute tulemused ning kohandamine eksperimentideks rahatarkuse temaatika puhul.

Uuem teaduskirjandus ning finantshariduse konverentsidel saadud info näitab, et sekkumiste puhul toimib eelkõige disaini põhine lähenemine (kogu valdkonna kirjandus ning uurimissuunad on pigem selles suunas minemas), mitte eksperimentidel põhinev lähenemine, mis eeldaks taustal teooriat ning hüpoteese. Disainil põhinev lähenemine toimib eelkõige püstitades konkreetseid ning kitsaid eesmärke ning rakendades kas pedagoogikast või psühholoogiast pärit teooriaid ning soovitusi disainimaks sekkumisi ning iteratiivselt vastavalt osalejate tagasisidele ning mõõtmise tulemusel sekkumise efektiivsusele korrigeerida sekkumise sisuks olevaid tegevusi. Üldiselt töötavad kõik varasemad kirjanduses esile tõstetud pedagoogika ning psühholoogia soovitused, mida tuleb lihtsalt vastavalt eesmärgile ning sihtgrupile kohendada. 2026 aastal on plaanis välja töötada näidispakett varasemas kirjanduses väljapakutud sekkumisi, mis oleks rakendatavad Eesti keskkonnas.

1.11. UURIMISKÜSIMUS 3.2

3.2. Kuidas suurendada inimeste valmisolekut panustada pikaajalistesse finantsplaanidesse nii, et nende kindlustunne oleks tagatud ka vanaduspõlves?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Erinevate demograafiliste ning sotsiaalmajandusliku taustaga (sh haavatavad sihtgrupid) fookusgruppide intervjuud.

Viidi läbi intervjuud ning fookusgrupi intervjuud haavatavate sihtgruppide esindajatega, mille detailsemad tulemused on toodud lisas: Haavatavate sihtrühmade ekspertintervjuud ja fookusgrupi intervjuu.

1.12. UURIMISKÜSIMUS 3.3

3.3. Millised on parimad praktikad rahatarkuse viimisel haavatavate sihtgruppideni?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Fookusgrupi intervjuud haavatavate sihtgruppidega kokkupuutuvate nõustajatega (nt võlanõustajad, finantsteenusepakkujate esindajad, sotsiaalhoolekande esindajad). Võimalusel eksperimentide (nt info edastamine sh videovinjettide näol) läbiviimine testimaks vastava sihtgrupi vastuvõtlikkust rahatarkuse infole.

Viidi läbi intervjuud ning fookusgrupi intervjuud haavatavate sihtgruppide esindajatega, mille detailsemad tulemused on toodud lisas: Haavatavate sihtrühmade ekspertintervjuud ja fookusgrupi intervjuu.

1.13. UURIMISKÜSIMUS 3.5

3.5. Kuidas mõjutavad finantstemaatika arvamusiidrid, mõjuisikud ning suunamudijad inimeste finantskäitumist ning investeerimisotsuseid?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Kvantitatiivne ökonomeetriline analüüs seoste leidmiseks mõjuisikute postituste, nende sisu ning investeerimis- või tarbimiskäitumise objektiivselt mõõdetavate näitajate vahel (2026).

Valmis esmane mustand teadusartiklist, mis käsitleb mõjuisikute poolt avaldatud postituse mõju Tallinna börsi ettevõtete hindadele. Tulemused näitavad selget mõju just positiivsete postituste poolelt ning sellega seotud karjaefekti tekitajana (aastate 2021-2022 andmetel). Artiklis tuuakse välja poliitikasoovitusi mõjuisikute mõju ajas suurenemise tingimustes, mis üldiselt toetavad Finantsinspektsiooni poolt 2025 aasta lõpus tõstatatud initsiatiivi selgitada mõjuisikutele täpsemalt kehtivaid regulatsioone, mis puudutavad investeerimissoovituste andmist ning turu mõjutamist.

1.14. UURIMISKÜSIMUS 3.6

3.6. Kas ja kuidas erinevad finantstemaatika mõjuisikute soovitused ning lähenemine inimeste rahatarkuse alasel koolitamisel ning finantskäitumise mõjutamisel üldistest haridusvaldkonna ja pedagoogilistest lähenemistest ning kuidas tajuvad osapooled vastava lähenemise efektiivsust?

- Vastuse leidmiseks läbiviidavad tegevused: Intervjuud mõjuisikutega. Küsitlus või fookusgrupiintervjuu mõjuisikute järgijatega (2026).

Vastavad intervjuud viidi läbi ning tulemused on toodud käesoleva raportis lisas: Rahatarkuse õpetamise olukord, väljakutsed ning soovitused õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis.

KOKKUVÕTE

Käesolev raport kajastab 2025. aastal läbiviidud tegevusi projekti raames, mille põhieesmärgiks on leida efektiivseid meetmeid finantspädevuse taseme tõstmiseks Eestis. Projekti meetoodiliseks lähenemiseks on valitud arendusuuring, mis võimaldab terviklikult lahendada püstitatud probleeme ning töötada välja lahendusi hariduslike mudelite ja raamistike kujul.

aastal keskenduti arendusuuringu teisele ja kolmandale etapile. Disainietapis töötati välja uuendatud uurimisinstrumendid rahatarkuse mõõtmiseks, mida rakendatakse OECD/INFE 2026. aasta andmekogumise käigus. Koostamisetapis viidi läbi rahatarkuse mõõtmise pilootprojekt ning valmisid kõrghariduse taseme rahatarkuse õpiväljundid koos soovituslike meetmetega teadmiste, hoiakute ja käitumise parendamiseks. Projekti raames valmis kaks teadusartiklit, mis on saadetud retsenseerimiseks teadusajakirjadesse, mis puudutavad olemasoleva OECD/INFE mõõteinstrumendi ning 2023 aasta Eestis kogutud tulemuste analüüsi ning soovitusi mõõteinstrumendi täiendamiseks. Lisaks valmis ühe teadusartikli mustand (valmib teadusajakirja saatmiseks I kvartal 2026), mis käsitleb finantsteemalist sisu loovate mõjuisikute mõju Tallinna börsi ettevõtete hindadele. Tulemused näitavad selget mõju positiivsete postituste poolelt ning toetavad Finantsinspektsiooni algatust selgitada mõjuisikutele kehtivaid regulatsioone investeerimissoovituste andmisel.

Alge plaani järgi kavandatud eksperimentide läbiviimine korrigeeriti projekti käigus kogutud kogemuste põhjal. TalTechi eraisiku rahanduse kursuse mõju testimine näitas statistiliselt olematu efekti, mis viis täiendava mõõteinstrumendi väljatöötamiseni. Samuti selgus, et tehisintellekti baasil toimiv küsimuste-vastuste rakendus osutus kasutaja vaates liiga keerukaks. Nende kogemuste põhjal otsustati keskenduda laiema veebiplatvormi arendamisele ning rakendada motiveeriva intervjuerimise metodikat, mis valmib kasutamiseks 2026. aastal.

Projekti käigus läbiviidud intervjuud ja fookusgrupi kohtumised hõlmasid rahatarkuse õpetajaid, lektoreid, mõjuisikuid ning haavatavate sihtgruppide esindajaid. Nende tulemused annavad ülevaate rahatarkuse õpetamise hetkeolukorrast, väljakutsetest ning pakuvad soovitusi õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis. Samuti töötati välja tööriist, mis võimaldab analüüsida rahatarkusega seotud õppeainete õpetamist Eesti koolides omavalitsuste lõikes.

Projekti käigus selgus, et rahatarkuse tõstmisel toimib paremini disainipõhine lähenemine, mis püstatab konkreetseid ja kitsaid eesmärke ning rakendab pedagoogikast ja psühholoogiast pärit teooriaid, korrigeerides sekkumisi iteratiivselt osalejate tagasiside põhjal. 2026. aastaks on plaanis välja töötada veebiplatvorm fintwin.ee, mis võimaldab läbi viia miniekseperimente kasutajate käitumise jälgimiseks ning testida sekkumisi rahatarkuse edendamiseks.

LISADE NIMEKRI

Lisa 1. Financial Literacy Measurement: Methods and Application in Estonia

Lisa 2. Eesti elanike rahatarkuse mõõtmise metoodika ja pilootuuringu tulemused

Lisa 3. Rahatarkuse õpetamise olukord, väljakutsed ning soovitused õpetamise efektiivsemaks muutmiseks Eestis

Lisa 4. Rahatarkuse õpiväljundid ja nende valideerimine

Lisa 5. Haavatavate sihtrühmade ekspertintervjuud ja fookusgrupi intervjuu

Lisa 6. Teadusartikkel: Laidroo, L., Jentson, A. (2025), Reassessing Financial Literacy Measurement in the OECD/INFE Survey: Insights from a Country-level Analysis. TalTech working paper

Lisa 7. Teadusartikkel: Laidroo, L., Rosenthal, P., Talpsepp, T. (2025). The Conceptual Fragility in Measuring Financial Literacy and the Policy Risks Arising. TalTech working paper